

”När blir gamla och sjuka viktiga för medborgarna?”

I [en ny undersökning från DN/Ipsos](#) presenteras vilka frågor som stockholmarna anser vara de viktigaste just nu. Inte överraskande hamnar sjukvården och brottslighet/lag och ordning främst, de får vardera 38 procent av de tillfrågades röster. Äldreomsorgen får endast nio procent av rösterna. Alla artiklar och undersökningar om brister inom äldreomsorgen har, om inte fallit i glömska, så i alla fall minskat stort i angelägenhet.

Hur vårdas de gamla i Sverige? Det var den stora frågan under 2020, då antalet döda började närma sig 15 000. Inspektionen för vård och omsorg, [IVO, gjorde flera utredningar](#) som också visade brister. Den medicinska personalen var otillräcklig i förhållande till de många svårt sjuka på de särskilda omvårdnadsboendena s k särbo och kontinuiteten var bristfällig genom det stora antalet timanställda inom vården. [Coronakommissionen \(SOU 2020:80\)](#) slog fast att de höga dödstalen på äldreboendena bland annat berodde på strukturella problem i hur äldreomsorgen organiseras, både före och under pandemin. Fackförbundet [Kommunal lyfte i sin utredning](#) fram problemet med det stora antalet timanställda. 25 procent av personalen var timanställd. I tidskriften *Äldre i centrum* menade **Mats Thorslund**, professor emeritus och ledamot i Coronakommissionen och **Sven Erik Wånell**, sekreterare i Coronakommissionens sekretariat att [äldreomsorgen är underfinansierad och underbemannad](#).

Alla dessa seriösa utredningar från olika samhällsaktörer medförde att det under 2020 uppstod en konkret och viktig debatt om hur Sverige organiserar äldrevården. Den kändes saklig och hoppfull och regeringen lovade tillskjuta medel för att höja kvaliteten inom äldrevården.

Så kom i dagarna [en rapport från SVT](#) som tvärtemot dessa goda intentioner visar att i många kommuner har antalet timanställda ökat istället för att minska, högst i landet låg Solna. Samtidigt som Ipsos visar att intresset för äldre dalat i opinionen. På min systems äldreboende har inget hänt, mer än att antalet timanställda har ökat. Idag finns 1 573 374 personer som är 65 år och äldre. Det är ingen liten grupp i Sverige som är pensionärer och även om många är friska finns det inom denna grupp personer som är i behov av omfattande vård och en växande skara vårdbehövande över tid.

Jag frågar mig hur vården av våra äldre efter alla larmrapporter kan minska i angelägenhet innan vi fått garantier om att förbättringar skett?

Genom det minskade intresset för äldreomsorgen är risken överhängande att ingen förbättring kommer att ske. Att resultat av opinionsundersökningar påverkar människors uppfattning har Per Oleskog Tryggvason [visat i sin avhandling](#).

Det är lätt att "glömma" alla löften om inte media bevakar vad som händer. Medias bevakning i sin tur hänger samman med politikerns utspel och fokus. Ett exempel är hur gängkriminaliteten fått stort utrymme. Gängkriminalitet är en viktig fråga, men när man lyssnat på partiledardebatter och politikerutspel som skett under hösten, får man uppfattningen att det är nationens största och enda fråga.

Hur vi ordnar med adekvat och värdig vård och omsorg för äldre och sjuka är en angelägenhet för hela samhället, för hundratusentals människor och deras anhöriga.

Text: Claudette Skilving

Foto: Anna Fredriksson